

H2.273

Садржај — Sadržaj

Соколског Гласника од 1—12 броја год. 1921.

	Страна — Strana
Pozdrav vsem bratom in sestram	3
Savez Češkoslovačkog i Južnoslovenskog Sokolstva	4
О коначном уређењу Соколетва	7
Jugoslovenski Sokolski Savez	11
Tri junaka — tri sokola	33
Dr. Dragutin Prohaska: O južnoslovenskom tipu čoveka	34
D. Bogunović: Naš naraštaj	38
Dr. L. Popović: Dodatak pravilniku, odseka za sokolski naraštaj	45
Dr. R. Fux: Več dela!	47
Анте Тадић: Вежбе ослобођења и уједињења	50
Jugoslovanski Sokolski Savez	52
Sokolska štampa	56
Vojvoda Mišić (sa slikom)	66
Јосип Јурај Штромајер (са сликом)	66
Osečki slet 1921. godine	68
Signal za opreznost	71
Predlog brata dr. Kuščera	72
Naš naraštaj	74
43-ći slet francuskih gimnastičara	83
Dužnici	87
Sokolstvu	97
Dr. Riko Fux: Osijek	98
Pokrajinski slet „Sokolske Župe Osječke“	99
Miroslav Vojnović (Hofman): Osječkom sletu	99
Анте Тадић: Примедба на две наредбе Министарства Просвете	103
Dr. R. F.: Jugoslavenska Sokolska Matica	108
Jugoslovanski Sokolski Kalendar	109
Prva reč	129
Оражен	130
Оражен i Sokolstvo	145
Ораженове невесте	150
E. Gangl: Ob grobu brata staroste dr. Oražna	160
Dr. M. Sa Slov.: Dr. Ivan Oražen	162
Oraženov testament	167
Oraženov pogreb	173
Govori nad mrtvim Oraženom	184
Joža Smertnik, Kajzelj: Oraženovi prijatelji	192
Тошо Јањанчи: Брат др. Оражен	195
Oraženov Dan u Oseku dne 27. juniја o. g.	196
Izjave saučešća povodom Oraženove smrti	196
Dr. Laza Popović: Jugoslovensko Sokolstvo, Bratu Čedi Miliću, Mostar	201

II. Pokrajinski Slet u Osijeku	204
Значење Соколоког Слета у Осijekу	206
I. Sokolski Slet Župe u Mostaru	209
I. Slet Sokolske Župe Zagrebačke u Zagrebu	211
Душан Милановић: Штросмајер и идеја југословенског на- родног јединства. Govor	213
Govor pukovnika br. Borivoja Tošića	219
Glavna skupština Jugoslovenskog Sokolskog Saveza u Osijeku	241
Dušan Bogunović: Fizičko obrazovanje u Čehoslovačkoj	249
Ante Tadić: Pokrajinski Sokolski sletovi	265
II. Pokrajinski Sokolski Zlet v Osijeku (Oražnov dan)	257
Drag. Šulce: I. slet Sokolske Župe Zagrebačke	281
Kralj Petar	290
Reč Sokolstva — Sokolu kralju	291
Vidovdanska resolucija Jugoslovenskog Sokolstva 1921. u Osijeku	296
Zapisnik glavne skupštine Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Osijeku dne 30. VI. 1921.	298
Starosti dru. Ivanu Oražnu v Spomin. (Govor staroste dra. Ravni- harja na Vidov dan v Osijeku)	317
Odgovor br. staroste dra. V. Ravniharja na pozdrav gradonačelnika dra. Hengla v Osijeku Jugoslovenskem Sokolstvu	321
Osek je pobjeda naša	322
Utisci sa sokolskog sleta u Oseku	325
Dr. Ljudevit Kušcer: Osješki zlet Njegove „sence“	326
Dr. F. R.: Dr. Josip Scheiner (k njegovu 60-letnici)	340
C. Врдољак: Пабирци са жуписког слета у Загребу	345
Правила Југослов. Соколке Матице у Љубљани регистро- ване задруге с омеђеним јамством	347
Sokol u Vukovaru	352
Raspis Direktorima srednjih škola i realaka, Upraviteljima učitelj- skih škola	353
Jugoslavenskom Sokolstvu!	377
Др. Лаза Поповић: Браћо и сестре	379
Dr. Riko Fux: I. Jugoslovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1922.	382
Pismo jednog starog sokola	385
O slavenstvu	409
Старешина наш, брат Др. Владимир Равнихар	414
Dr. Ljudevit Pivko: Kaj je važno in najvažnije	418
Sokolstvo 88, 112, 224, 258, 358, 388, 421	
Белешке 20, 57, 93, 121, 236, 369, 403, 438	
Iz uprave 27, 94, 124, 370, 404, 443	
Iz uredništva 60, 197	
Čitalja 88	
Književnost 371	
Književni oglas 371	
Razno 403	

Pozdrav vsem bratom in sestram!

Na prehodu v novo leto pošiljamo vsem bratom in sestram iskrene, bratske pozdrave!

Vsa naša domovina, velika in krasna Jugoslavija, se giblje v krepkem, živem razmahu vseh moralnih in fizičnih svojih sil v čilem in ponosnem duhu sokolskem, vstaja v novo življenje, se usposablja za bodoče borbe svoje nezmanjšane moči in slave in se krepi za prosvetno tekmovanje z vsemi kulturnimi narodi.

Za vami je Maribor in ustanovitev Češkoslovaškega-Jugoslovenskega Sokolskega Saveza — dvoje kulminacij v našem sokolovanju minulega leta, ki se z radostjo oziramo nanje, a ki vam iz njih zveni ukaz: uspehi sokolskega dela so le nova spodbuda k nadeljnemu vztrajnemu delu in vir nezadovoljstva, iz katerega raste nova energija ustvarjanja novih dobrin!

V zmislu sokolskih načel hitimo od dela do dela, dokler se ne popne ves naš narod v razvoju in napredku do neslutene višine, ki se zanje bori Sokolstvo na temelju istine in socialne pravičnosti!

Pred nami je Osijek, kjer se združimo na Petrovo — jačji po številu in še jačji po notranji svoji moči in zavesti, nego smo se zbirali doslej. Vsak naš korak naprej znači odpad od napak preteklosti, znači stremljenje k izpopolnjevanju, ki je vidni izraz večnega gibanja in životvorne sokolske misli!

Na čelu našega naroda se vije sokolski prapor, kažoč nam pot naprej in navzgor tja do Jadranskega morja in do Gosposvetskega polja!

V tem zmislu sprejmite, bratje in sestre širom naše domovine, naše iskrene, bratske pozdrave!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

V Ljubljani, 31. decembra 1920.

Dr. Ivan Oražen,
starosta

Dr. Riko Fux,
tajnik

Savez Češkoslovačkog i Južnoslovenskog Sokolstva

Dne 22. novembra 1920. g. održan je u Narodnom Domu u Ljubljani sastanak delegata Češke Obce Sokolske i Južnoslov. Sokol. Saveza, pa je na tome sastanku osnovan Savez Češkoslovačkog i Južnoslov. Sokolstva, primljena su pravila novog Saveza, izabran je upravni odbor, izdana jedna zvanična deklaracija, i rešeno nekoliko velikih pitanja sokolskih.

Od strane Češke Obce Sokolske bila su prisutna braća: dr. J. Scheiner, starešina, Mašek, podstarešina, dr. J. Vaniček, vodja, dr. Heler, tajnik i V. Stepanek, blagajnik. Od strane Južnoslov. Sokol. Saveza bila su prisutna ova braća: dr. J. Oražen, starešina, dr. V. Murnik, vodja, dr. L. Car, zam. starešine, St. Žakula, odbornik i dr. L. Popović, redaktor Sokol. Glasnika.

Sastanak je u 9 h. do podne otvorio dr. Oražen pozdravivši u kratko sve prisutne, a posebno zahvalivši braći Česima, što dodjoše iz Praga k nama. Po njegovom predlogu izabran je jednoglasno za predsednika sastanka dr. Scheiner. I na to je otpočeo rad i dogovori.

Iznećemo ovde kratku istoriju: meseca marta o. g. došlo je inicijativom Južnoslov. Sokol. Saveza do prvih dogovora sa Česima; to je bilo u Zagrebu, i od Čeha je bio V. Stepanek, a od strane Južnoslov. Sokol. Saveza dr. S. Budisavljević i dr. L. Popović; postignut je načelan sporazum i V. Stepanek imao je da o tome referiše u Pragu; na osnovu toga održana su u Pragu dne 28. junija i 30. junija 1920. dva dogovora čeških i južnoslovenskih delegata; pa je i tom prilikom a nakon boljeg objašnjenja stvoren jednoglasan zaključak, da se novi Savez sokolski izmedju Čeha i Jugoslovena ima što pre da osnuje; tako je došlo do sastanka od 22. XI. 1920. g. u Ljubljani.

U svima dogovorima, što su izmedju Čeha i Jugoslovena vodjeni, bila je jedna i jedina tačka, koja je stalno bila predmetom rasprave: sa strane Čeha držalo se, da Češka Obec Sokolska i Južnoslov. Sokol. Savez osnuju Savez, i taj Savez da bude Savez Slovenski (ili Sveslovenski), kao i onaj što je pre rata postojao, sa strane Jugoslovena mislilo se, da je predratni Savez Slovenski (ili Sveslovenski) prirodno prestao, da

treba da liquidira, a dokle nema Rusa ni Poljaka, nego su tu samo Česi i Jugosloveni, da samo ovo dvoje može da osniva svoj dvojni Savez.

To je u Ljubljani definitivno odlučeno i Savez je dvojni, t. j. čine ga samo Česi i Jugosloveni, a medju ciljevima dvojnoga Saveza je i taj, da se poradi na tome, pa da vremenom dodje i do općeg Slovenskog (ili Sveslovenskog) Sokolskog Saveza.

Rasprava o pravilima novog Saveza imala je zanimljivosti kada se radilo o ciljevima i o svrhama, što dabogme zaseca u novu ideologiju sokolsku. Dvoje je novo: narodi su slobodni, okolnosti su promjenjene, dakle i Sokolstvo ima da se menja, a drugo, oba naroda čine savez — oba Sokolstva čine Savez, dvojni Savez mora da menja i oba Sokolstva.

Sve su to počeci, sve je to daleko od savršenosti i dovršenosti, i dosadašnji rad Čeha i Jugoslovena oko novog Saveza može se uporediti lepo sa jakim i svesnim pokušajima da se otvore jedna vrata, iza kojih leži velika i tajna novina. I sigurno je da će ta vrata i biti u brzo širom otvorena, makar koliko to zajedničke muke stajalo.

Možemo sa zadovoljstvom istaći da je cilj i svrha novog Saveza duboko i realno zamišljena a na prvom mestu dolazi sokolska reforma škole i vojske, te obligatni zakon o telesnom obrazovanju svih građana države. Time je stara i osveštana ideja jačanja naroda putem Sokolstva dobila odredjen i bistar smisao.

Važan deo ovoga sačinjava tačka o osnivanju jedne, ili dve, visoke škole za telesno obrazovanje, a da je kod toga svejedno gde da ta škola prvo bude, kod Čeha ili kod nas.

Zajednica oba Sokolstva imala bi da bude manifestovana jednim velikim zajedničkim Sletom. Česi su predlagali da to bude na Kosovu Polju. A kao rok uzeta je godina 1923. ili 24!

Zvaničnim zajedničkim organima proglašen je „Vestnik Sokolski“ u Pragu i „Sokolski Glasnik“ u Zagrebu.

Jednodušno je izabran upravni odbor novog Saveza, koji je sastavljen ovako: dr. J. Scheiner, starešina, dr. L. Car, podstarešina, dr. J. Vaniček, vodja, dr. V. Murnik, zamenik vodje,

V. Stepanek, tajnik, Mašek, blagajnik, dr. Oražen i St. Žakula, zamenici odbora, Bilek i Kajzelj, revizori računa.

Predsedništvo i sedište Saveza je u Pragu. Sednice upravnog odbora drže se nekoliko puta godišnje. Saobraćajni jezik je češki i jugoslovenski.

U slučaju potrebe optira predsedništvo još nekoliko članova iz saveznih uprava, pa tako ad hoc formira jedan širi upravni odbor.

Financije se uredjuju po budžetu, koji se za svaku godinu ustanovi.

Svečana deklaracija glasi ovako :

Težeći za tim, da se obnovi zajednički rad u svrhu jačanja svojih naroda, ujedinjuje se danas Češko-slovačko i Južnoslovensko Sokolstvo u Savez Češko-slovačkog i Južnoslovenskog Sokolstva. Živo se sećajući strašnih posljedica rata, držimo za neophodno potrebno, da se Sloveni od sada imaju najviše da staraju za preporod svog fizičkoga bića i vaspitanja novih pokolenja, kako bi se mogli svi veliki zadaci, što u budućnosti čekaju na Slovenstvo, najbolje ispuniti. Zahtevamo zato pre svega od naših država, da tome pitanju posvete svu svoju brigu i pažnju, a mi Sokoli im od naše strane dragovoljno nudimo naše sudelovanje, naša iskustva, i snagu cele naše organizacije. Pod fizičkim preporodom ne mislimo samo ojačanje telesnog bića slovenskih plemena i naroda, i razvijanje bojne snage njihove, nego i čišćenje i oslobodjenje od svega onoga što im uništava zdravi razvitak i zadržava im sve dalji razmah. Telesnu snagu i zdravlje smatramo za temelj duhovne i duševne snage i zdravlja čovječjeg i naša je najiskrenija težnja, da ostvarimo savršen i novi tip Slovena, što čistim putevima stremi vrhuncu čovečanske savršenosti. Baš u radu za narod i za njegovo telesno, duševno i duhovno podizanje, nalazimo najsigurniju zalogu i jedini izvor za dalji rad na sveopću korist čovečanstva, za onaj rad, što odstranjuje ono što narode medjusobno razdvaja i deli i što ih dovodi do ratova, sprečavajući ih time da ostanu na stazi čovečanskih ideala. U toj težnji hoćemo pre sviju i svakoga da zbližimo sve slovenske narode, i da iz mora nevolje i patnje podignemo sve što je lepo, uzvišeno i općečovečansko u slovenskom karakteru; ovo je već često vodilo čovečanske smernice ka novome mi-

šljenju i novome životu, i dovodilo do idejnog i moralnog preporoda celoga sveta. Tvrdo verujemo u budućnost Slovenstva i u njegovu sposobnost da ide do kraja čovečanskih težnji. Time hoćemo da sebi prokrcimo put u srce svega Slovenstva i da pomognemo i drugim radnicima za njegovo socijalno, kulturno, i ekonomsko razvijanje. Najsnažnijim radom u našim narodima spremamo zato zemljište za vaspitavanje podmlatka u jedno čvrsto pokolenje, koje će biti prožeto velikim smislom za celinu, zadahnuto dubokom ljubavlju za narod, i koje će biti gotovo i sposobno da svoje lične koristi podredi napretku i cvetanju općem. U tom cilju služimo našim narodima na temelju velikih načela: slobode, jednakosti i bratstva, i ne obaziremo se na razlike plemenske, staleške i verske, i ne tiču nas se interesi nijedne političke stranke, i ne priznajemo ničije staleške povlastice ili koje mu drago društvene nejednakosti. To hoćemo, tome idemo i za to radimo! —

Sa uspostavom ovoga Saveza dovršen je rad koga smo otpočeli krajem 1918. g. U jednom kratkom i letimičnom sećanju stoji nam još sve pred očima. Mi nećemo da vršimo kritiku, jer zato nismo pozvani, i mi nećemo da se upuštamo u opširne reminiscencije, jer zato nemamo vremena. Nego možemo da kažemo, da je izvršeno sve što je u planu bilo. Celokupna je organizacija gotova. A na celoj liniji pobedila je jugoslov. sokol. ideologija naša, onako kako smo ju shvatili, zamislili i objavili.

Možemo zato da budemo zadovoljni. Za unutrašnje dogradjivanje i izgradjivanje treba će još i vremena i rada. Ali to je sve upućeno, sve je u toku. Južnoslov. Sokolstvo je već danas veliki narodni i interslovenski faktor. Da postane najodlučnijim potrebno je da cela generacija pokaže sada svoje najlepše, najbolje i najplemenitije osobine. Dr. L.

О коначном уређењу Соколства

Соколство је органички везано за националне и омладинске покрете. Оно никад није било само за теловежбу. Тело је у Соколству схваћено као материја из које се граде средства организоване борбе за опстанак нације, која хоће не само споља да буде јака, него и изнутра да се

препорађа. Према томе Соколство није само себи циљ, него је средство у борби за слободу и друштвену реформацију. Зато је Соколство опијало и заносило своје поборнике и све који су уњ веровали.

Као пример у том смислу наводим бивше Српско Соколство. Оно је никло 1905. године. Писац ових редака био је један од најранијих српских сокола, који су се почели окупљати око Др. Лазе Поповића. Сећам се врло добро како је то било. Да, ми смо хтели теловежбу, ал смо хтели уз то још много друго, свесно и несвесно. Није то било случајно да смо одмах пошли у Раваницу (Први Српски Соколски Слет о Видову-дне 1905.). Одмах смо пошли и у Загреб, да се братимимо. Између себе пак, ми смо одмах отпочетка били и као завереници против постојећег стања око нас и нарочито против друштвене учмалости, свеопће дегенерације.

Нисмо били странчари — политичари, али смо имали здрав и природно-непосредан осећај за све што је поштено и напредно. Није дакле чудо, ако су наше симпатије биле увек и свугде на страни оних, који захтевају повлачење консеквенција из народног јединства и који захтевају најрадикалнији могући друштвени препорођај и свестрану демократизацију животних прилика.

Мени се чини да је и данас тако, кад се говори о Соколству Јужнословенском. Понешто се променило, ал то само објекти и спољашње околности. Унутри сачувао се дух младости и живота. Нема разлога да тако не буде. Једини разлог који би могао изазвати неку промену, то је национално ослобођење и уједињење. Могло би се узети да национални преврат који је извршен крајем 1918. године — чини излишном функцију Соколства, ону функцију која је од његовог постанка најбитнија. Основна потреба нације, која је Соколству давала маха и полета, та потреба сад је рецимо задовољена. Соколство би требало зар да ослаби, да се разнежи, да се изгуби? — као сиromaх кад се изненада обогати!

Национална борба добила је победу. Зато Соколство нема права да иде на одмор. Осим тога не смемо нипошто заборавити, да национална борба далеко још није дове-

дена крају. Апстрахирајући периферије које привремено још увек губимо, имајмо стално пред очима да у самој нацији борба за слободу и уједињење има да се изведе до краја. Зато Соколство далеко још није свршило своју задаћу, оно треба тек да почне с њом.

Омладина је вечна, њен посао је вечан, њен циљ је заправо вечно непостижан; али — тај циљ се мора постизавати. Благо свакоме оном ко томе циљу тежи. Заједно с младошћу он живи не од данас до сутра, него за вечност. Омладина хоће да се обуче у Соколство. Соколство хоће да буде достојно рухо којим ће се омладина поносити. Соколство је ту зато да омладина остане „нада стара“, али престане бити „јаде млад“. Соколство не ће и не може наћи свој крај.

Соколство засеца на све стране у својој младићкој слободи и окретности. Оно је друштвено-универзално. Захваћајући у принципу сву нацију више него држава, оно попут пролећњих вода пробија њене ограде, слива се са свима који су његовоме духу сродни, без обзира на круг државних послова, и преко етнографских граница. Како да се редовни послови и сталне границе помире с оном бујном природом што се у омладини и Соколству садржи.

Како да се Соколство коначно уреди?! — пре свега о „коначном“ не треба ни мислити, јер ово није питање од годину-две дана. Али, питање је ту, како да се уреди Соколство; јер, кад оно само тако пита, морамо му веровати. Има доста доказа да у нашем Соколству заиста није све у реду. Има у нашем Соколству борбе противречних елемената, има борбе с културним, а има и с племенским предрасудама, које се споља у Соколству изазивају и распирују. То су зла неизбежна. Данас, ми бисмо могли повикати и то да је Јужнословенско Соколство у опасности! — Треба дакле звати у ред само Соколство. Соколе треба звати у ред, још више — у фалангу! Ако су соколи, они треба брзо сами у њој да се снађу. Њихова срца треба да бију као једно у опасности. Онда Соколству не би било страшно.

Шта недостаје Соколству, — то је питање које ме, заправо интересује. Ја мислим, недостаје му одважност, просвета.

Ја не ћу да кажем да је Соколство потекло од утопије. Али то тврдим да оно јесте и треба да буде за реформу друштва (нација је такођер друштво, затим су друга шира друштва, дакле и човечанство, — то је у Соколству правилно усвојено). Даље тврдим да ће Соколство, као друштвени фактор, увек неизбежно имати своје огорчене непријатеље с десне и леве стране, јер оно мора бити у средишту, а у својој ширини која све захваћа оно се не ће хтеги ставити у службу ни једној класи, ни касти. Најпосле тврдим пре свега то да без просветног рада Соколство не ће ићи напред ни онда ако премаши чешки постотак. Без просвете Соколство је лажно и није Соколство.

Још једно хтео бих ставити на срце соколима. Наше друштво треба да се преобрази и постане савремено, са изведеним недавно преокретима државног и светског мерила. Наше друштво треба да се окупи у једно и да се крене с места. То је велики задатак, за његово извршење код нас ће бити потребне читаве деценије. Наша паланачка тесногрудост и близорукост, мештанска себичност и подвојеност — је просто грозна. Човек се гуши у нашој друштвеној атмосфери. Немамо великих људи да докажу садањем нашем друштву његову абсурдност. Ово друштво уопће није за људе, него за совуљаге. Желети је да будуће генерације живе друштвеније и лепше. То ће бити само онда ако то схвати наша омладина. Соколство по себи има све премисе, потребне за акцију друштвене регенерације. Оно је младо, искрено, некомпромитовано; оно је здраво, једно, лепо; оно је поштено, племенито, радино; оно је подузетно и смело; оно је убеђено, напредно; оно је организовано. Али то није доста. Напредо с теловежбом треба културно-просветна и друштвена делатност да се излију у конкретне форме. Било би врло природно да Соколство у тој делатности тежи коалицији са задругарством и постојећим омладинским друштвеним организацијама у граду, паланци и селу. Напредне и омладинске снаге не сму бити распарчане.

Б. Нађин

Jugoslovanski Sokolski Savez

Izveček iz sej starešinstva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

Starešinstvo je imelo v tekočem mesecu 4 redne seje, na katerih se je rešilo mnogo tekočih zadev društev in žup. Predvsem je bilo rešeno vprašanje legitimacij in krojev za članice, naraščaj, deco (moško, žensko). Starešinstvo je določilo, da se ob sklepu letošnjega leta pregleda po določenih revfzorjih uprava Glasnika. Revizija se je izvršila in so revizorji podali zadovoljivo poročilo ter so našli vse v najlepšem redu. Konstatiralo se pa je, da večina naročnikov Sokolskega Glasnika ne izpolnjuje niti toliko svojih dolžnosti, da bi plačevali redno naročnino, zato je bilo sklenjeno odločno pozvati vse naročnike, ki še niso plačali naročnine, da to takoj store, sicer se jim ustavi dostavljanje lista. Glede izdajanja Sokolskega Glasnika v prihodnjem letu se bode klepalo v en prihodnjih sej. Vsi dopisi za Glasnik se morajo pošiljati uredništvu zadnji čas do 20. vsacega meseca. Vse edicije, kar jih izda Sokolstvo, naj bodo točno javljene uredništvu Glasnika, da jih priporoči v nakup sokolskim društvom. Istočasno kakor o Glasniku se bode raspravljalo tudi o Sokoliču.

Unija Zveze francoskih gimnastov je povabilo Sokolstvo k 45. zvezni slavnosti, ki se vrši v Lille o binkoštih dne 14., 15. in 16. maja 1921. Zvezo se naprosi še potrebnih pojasnil glede prireditve, nakar se bo definitivno sklepalo o udeležbi. Na predlog župe v Osijeku in T. O. Saveza se sklene, da se vrši zlet v Osijeku dne 28. in 29. junija 1921.

Banatska župa javlja, da se vrši njen zlet o binkoštih leta 1921. v Vel. Kikindi. V področju starešinstva se osnuje odsek za neodrešeno ozemlje in se poveri vodstvo tega odseka br. dr. Bohinjcu. Ker večina društev še ni plačala porez za tekoče leto, se sklene opozoriti vse župe, da ta porez takoj iztirjajo.

Umrli je član starešinstva br. Miha Verovšek. Priredi se mu sokolski pogreb, na njegovo mesto se pozove prvega namestnika br. dr. Bohinjca.

Ministrstvo za finance v Beogradu je odredilo, da plačajo sokolska društva od svojih prireditev le 10% no takso od vrednosti vstopnic. Ista naredba predpisuje, da se mora vsako društvo, ki reflektira na to ugodnost, izkazati s tozadevnim potrdilom, ker bi sicer moralo plačati 30% no takso od vrednosti vstopnic. Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza pozivlja vsa sokolska društva, da vložijo prošnje za taka potrdila, in sicer društva v Sloveniji pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani, društva iz Hrvatske, Bosne in Dalmacije pri svojih povjereništvih prosvete, ostala pa pri ministrstvu prosvete v Beogradu. Prošnjo je kolekovati s kolekom po 1 din. 50 para, prošnji je pa priložiti še kolek za 2 din. 25 para, s katerim mora biti kolekovano potrdilo.

Пошто неке жупе усprotков поновним позивима старјешинства нису послале статистичких арака, позивљемо овим путем слиједећа друштва и жупе, да изврше своју дужност.

Без редовнога и тачнога пословања је свако дјело немогуће. Статистике нису послале жупе за слиједећа друштва:

Жупа Цеље: Одсјек у Велевју.

„ **Љубљана:** Боровница, Камник-Пресерје.

„ **Ново место:** Руперц врх и Ст. Јанз.

„ **Ријека-Краљевица:** Врбовско, Госпић, Оточац, Сењ, Грачац, Делнице, Сушак, Драга, Фужине, Равнагора, Плашки, Брибир.

„ **Сплит:** Сплит, Сивњ, Враћиц, Солин, Омиш, Суђурац, Јесенице, Дугират, Милна, Супетар, Селца, Незеришке, Трогир, Клис.

„ **Мостар:** Коњиц, Прозор, Гацко, Автовац, Билеће, Требиње, Љубиње, Столац, Чапљина, Посушје, Метковић, Дубровник, Рисан, Бијела, Котор.

„ **Сарајево:** Сарајево, Вареш.

„ **Бањалука:** Бос. Нови, Двор, Бос. Градишка, Кобаш, Дубица, Прњавор, Крупа.

„ **Тузла:** Јања, Градацац, Грачаница, Бос. Брод.

„ **Осијек:** Алмаш, Брод, Дољњи Михаљац, Илок, Нашице, Нова Градишка, Осијек, Плетерница, Пожега, Стара Градишка.

„ **Нови Сад:** Кула, Каћ, Инђија, Ердевик, Шид, Стара Пазова, Митровица.

„ **Вел. Бечкерек:** Панчево, Турска Кањижа, Карлово, Нови Бечеј, Врањево, Сента, Томашевци, Бела Црква.

„ **Бјеловар:** Питомача, Новиград, Чазма, Дубрава.

Позивљемо све наведене жупе и друштва, да смјеста испуне своју дужност и без одлагања поврате статистичке арке.

Старешинство Јужнославенског Соколског Савеза

*

V. Okrožnica Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

Skupščine društev in žup. Ker se upravna doba žup in društev bliža koncu, pozivljamo bratsko predsedstvo, da ukrene vse potrebno da se redne skupščine vseh društev izvrše vsaj do 15. Januarja 1921. god. in redne skupščine žup do 1. februarja 1921. Vsaka župa naj zbere takoj vsa poročila o poteku društvenih skupščin ter naj jih pošlje zajedno s poročilom o župni skupščini zadnji čas do 15. februarja 1921. Sokolskem Savezu. Poročila naj bodo kratka, a pregledna in navedeni morajo biti vsi novoizvoljeni odborniki.

Sokolski Glasnik. Določile so se smernice, katerih naj se odsek drži ter se je sklenilo, da se listu priloži vsak mesec tehnična priloga katero urejuje br. načelnik Saveza dr. Viktor Murnik. Tehnična priloga prične ishajati s prvim marcem, ker izhajajo za januar in februar moške in ženske proste vaje v posebnih brošurah. Administracijo vodi brat Tošo Janjanin, Zagreb, Šenoina ul. 17. Naslov uredništvu je: Redakcija

Sokolskega Glasnika Zagreb. Med drugimi podrobnostimi je starešinstvo sklenilo, da se obširna društvena poročila, kakor so bila do sedaj v nevađi, v Glasniku ne trebajo več objavljati. Vsako društvo mora poslati svoja poročila župi. Poročila naj bodo kratka in jedrnata in vse one dolgo-vezne formalnosti morajo odpasti. Župni oporočevalec zbere vsaki mesec vsa društvena poročila in jih pošlje zadnji čas do 20 vsakega meseca redakciji. Poročila, ki prihajajo po 20. v mesecu, se objavi, o v prihodnji številki.

Radi ogromnih tiskarskih stroškov se je morala naročnina povisati ter se je določilo sledeče: Sokolski Glasnik brez tehnične priloge letno K 50.—, s tehnično prilogo K 70.— letno.

Pozivljamo bratsko predsedstvo, da o tem takoj obvesti vsa društva, ki naj začno takoj nabirati nove naročnike.

Bratje, zavedajmo se svojih dolžnosti napram sokolskemu tisku. Od nas samih je odvisno, kakšen bode naš list. V preteklih dveh letih se je pokazalo, da se naše Sokolstvo tega ne zaveda. Med 50.000 člani je bilo samo 3500 naročnikov, kar nam najbolj dokazuje kako malo se zanima naše Sokolstvo za svoje glasilo. Vse brate in sestre, ki se čutijo zmožne, pa pozivljamo k sodelovanju. Uredniki niso zato tukaj, da sami pišejo v list, dolžnost vseh je, da sodelujejo, potem bomo dosegli, da bo list odgovarjal vsem zahtevam. Zato bratje in sestre na delo!

Sokolič. Starešinstvo je v isti seji sklenilo, da začne s 15. januarjem izhajati v Ljubljani za vso državo list za naraščaj in deco „Sokolič“. Pozivljamo istotako vsa bratska društva, da pri tem listu sodelujejo ter ga širijo med naraščaj. Vsako društvo bi moralo naročiti po več izvodov, da jih oddaja svoji mladini. Naročnina se pravočasno javi. Naroča se pri administraciji „Sokoliča“ v Ljubljani. Dopise se pošilja na uredništvo Sokoliča v Ljubljani, Narodni dom.

Legitimacije. Ker je delo v tovarni radi prebilnega posla zastalo ne moremo legitimacij izdati že pred 1. januarjem, izidejo pa do 15. januarja. Pozivljamo Vas, da nam takoj javite število legitimacij, katere potrebujete za vaše članstvo. Cena legitimacij je K 5.

Sokolski znak. Ob istem času kakor legitimacije se bode razposiljalo tudi Sokolski znak, ki je uveden glasom sklepa skupščine v Mariboru za vse naše Sokolstvo. Pravila o nošnji sokolskega znaka bodo objavljena v Sokolskem Glasniku. Znak se ne bode prodajal nikjer drugje, kakor pri Savezu in tudi župam in društvom je strogo prepovedano, dati znak v prodajo trgovcem. Društveni, ozir. župni odbor je osebno odgovoren za to, da dobe znak samo člani in nihče drug. Pričakujemo od naših sokolskih činovnikov, da se bodo zavedali svojih dolžnosti in bodo čuvali naš sokolski znak pred zlorabo. Društvom, pri katerih bi se ugotovilo, da se ne držijo prepisov, se znaka ne bo več dajalo. Sporočite nam takoj, koliko znakov potrebujete za vaše članstvo. Cena znaku bode K 5.

Proste vaje za leto 1921. V prihodnjih dneh izidejo v posebni brošuri proste vaje za leto 1921. in za vsesokolski zlet leta 1922. Bratsko

predsedstvo naj takoj opozori vsa društva, da si naroče proste vaje pri Sokolskem Savezu. Vaje za naraščaj izidejo v prihodnji številki Sokoliča

Ročne blagajne. Tvrtna Globočnik & drug v Ljubljani, ponuja železne ročne blagajne v ceni po 230.—, 260.— in 300.— K. Bratska društva, ki žele te naročiti, naj se obrnejo direktno na to tvrtko.

Zdravo:

Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza.

*

Брате! Сестро!

Соколство ти пружа прилику, да се јавно искажеш као његов присташа. Прикопчај си соколски знак с поносом на дело, које је Соколство већ извршило за свој народ и на велики и важан задатак, кога мора да изврши убудућности, и са Соколством Ти, као његов присташа.

Доле наведени прописи се односе на ношење знака. Прочитај их пажљиво и испуњуј их вазда и свагде са соколским достојанством и дисциплином.

Знак носиш добровољно. Ако ти је тешко извршавати са овим спојене дужности, не преостаје ти друго него, да га не носиш.

Правила о јединственом соколском знаку. Соколски знак доказује, да је онај који га носи члан соколске организације. Носити га смије само чланови друштва, дакле ни нечланови, ни нараптај, ни деца.

Знак носи сваки члан добровољно, а ко га носи треба да има пред очима достојанство и велики позив Соколства, па да се држи истих прописа, као код наступа у соколском оделу.

Знак се носи само на грађанском оделу.

Ко носи соколски знак, мора имати са собом власторучно потписану легитимацију са сликом.

С том легитимацијом се мора сваки брат и свака сестра легитимирати, ако то затражи члан соколскога друштва, који се је на тај начин легитимирао.

Сви, који носе соколски знак поздрављају се са соколским: — **Здраво!**

Соколски знак се добива само код друштвеног одбора, који је такођер одговоран за то, да га добију само чланови друштва.

Дужност свих чланова и чланица друштва је, да међусобом пазе на извршавање ових прописа.

Злоупораба знака Забрањено је носити соколски знак приликом политичких демонстрација, изборних агитација и т. д.

О примању чланова. Чланови се примају на тромесечни покусни рок. Ко се у том року покаже добрим чланом, стиче права члана. Тек тада му се смије дати знак и легитимација Јужнословенског

Соколског Савеза. Том приликом си друштво придржава право, писменом изјавом, да купи знак натраг у случају престанка чланства.
Број.....

Потписани.....

члан соколског друштва у..... примио је данас соколски знак. Правила је прочитао па се обвезује соколски знак на захтјев друштва повратити.

У..... дне..... 19.....

Потпис.

*

Iz seј tehničnеga odbora Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

I. seја dne 14. oktobra 1920. v Ljubljani.

Prisotni: br. Dr. Murnik, načelnik, Vilko Kukec, podnačelnik, Bajželj, Burgstaler, Čobal, Gostič, Mikuž, Simončič Vlado, Slapničar.

Načelnik br. Dr. Murnik predlaga z ozirom na ogromno delo, katerega bo moral T. O. vršiti, da se povabita v odbor še brata: AleEsander Kostnapfel in ing. Albert Poženel. Sprejeto.

T. O. se konstituira kot sledi: tajnika: br. Čobal in br. Ahčin, knjižničar: br. Bajželj, blagajnik: br. Kostnapfel, načelnik odseka za naraščaj: br. Bajželj, katerimi se pa v pomoč še dodelijo bratje: Mikuž, Burgstaler in Kostnapfel. Ostali člani: Gostič, Kovačič, Simončič in Slapničar.

Sklene se, da se vrše redne seје odbora vsak četrtak od 7 h zveč. v savezni pisarni v Narodnem Domu — Ljubljana. Izvzeti so prazniki.

Konstatira se, da se je predložilo na podlagi razpisa natečaja za proste vežbe za I. 1921. skupaj 12 predlogov. (3 za člane, 3 za članice, 2 za moški naraščaj, 2 za moško, 2 za žensko deco). Te predloge se razdeli med člane T. O. radi predelave.

Odobri se načrt bjelovarske župe, ki poroča, da priredi 6 tedenski vadiateljski tečaj v Bjelovaru. Sklene se poslati v Bjelovar tudi vaditelja, ki bi vodil ta tečaj.

Poročilo tehničnega odbora sokolske župe v Zagrebu, da začne 24. oktobra s šesttedenskim župnim vadiateljskim tečajem, se vzame na znanje.

II. seја dne 28. oktobra 1920.

Prisotni: br. Dr. Murnik, Bajželj, Kovačič, Slapničar, Simončič, Gostič, Mikuž. Odsotni: br. Burgstaler, Ahčin, Čobal (opravičeni). Za zapisnikarja se določi br. Mikuž.

Na podlagi dopisa tehničnega odbora sokolske župe v Splitu radi obleke za naraščaj se sklene stopiti v stik z br. Palčičem v Zagrebo, in potem čim prej določiti enoten kroj.

Br. Vulč kot savezni potovalni učitelj se določi, da prevzame vodstvo župnega vadiateljskega tečaja v Bjelovaru.

Sledi debata o tekmi leta 1921. Na predlog br. načelnika se sklene prirediti leta 1921. medzletno tekmo z olajšanimi tekmovalnimi vajami iz leta 1913, za zletno tekmo leta 1922. pa z nespremenjenimi vajami,

določenimi za tekmo leta 1913. oz. 1914. v Ljubljani. Za medzletno tekmo in za zletno tekmo 1922. ostanejo vsi trije oddelki: nižji, srednji, in višji in prvenstvo.

Ha poziv starešinstva Jugoslov. Sok. Saveza, da se T. O. izjavi glede dneva za pokrajinski zlet v Osijeku l. 1921 se sklone priporočati za zlet 28. in 29. juni. Odprto ostane pa vprašanje glede dneva in kraja medzletnih tekem.

III. seja dne 4. novembra 1920.

Prisotni: br. Dr. Murnik, Kovačič, Kostnapfel, ing. Poženel, Simončič, Bajželj, Burgstaler, Čobal, Gostič, Mikuž, Slapničar. Odsotni: br. 3 podnačelniki, Ahčin (opravičeni).

Nadaljuje se s pri zadnji seji započeto presojo vposlanih predlogov za proste vaje za leto 1921. Ugotovi se sledeče: na natečaj vposlani načrti vaj su v obče ne morejo sprejeti izvemši načrt za možki naraščaj pod geslom „Junak“, ki se sprejme nespremenjen. — Spremembami porabni so načrti za možko deco in sicer četrti vaji gesl: „Silnom snagom sokolskom“ in „Sokoliči“, od načrta „Krepimo se“ pa prva.

Predloga: „Ne udajmo se“ in „Jedinstvo“ sta za članice nesprejemljiva, pač pa primerna po nekaterih spremembah za ženski naraščaj.

Treba je torej, da T. O. sestavi sam vaje izvemši onih za možki naraščaj.

Določijo se: br. Dr. Murnik za člane in članice; br. Bajželj, Kostnapfel in Mikuž za možko deco; br. Kovačič za žensko deco; br. ing. Poženel za ženski naraščaj (po predlogih: „Ne udajmo se“ in „Jedinstvo“).

IV. seja dne 11. novembra 1920.

Prisotni: br. Dr. Murnik, Burgstaler, Bajželj, Čobal, Gostič, Kovačič, ing. Poženel, Mikuž, Simončič, Vlado, Slapničar. Odsotni: 3 podnačelniki, Ahčin, Kostnapfel (opravičeni).

Br. načelnik Dr. Murnik predloži načrte prostih vaj za člane in članice. Sprejeto.

Za proste vaje za možki naraščaj se sprejme predlog pod geslom „Junak“, kot je bilo že v zadnji seji določeno. Vaje sestavi br. Gostič Ivan, Ljubljana.

Br. Bajželj je predložil vaje s palicami za možko deco. Te vaje se predelajo praktično. Radi nekaterih popravkov se določi končnoveljavno presojanje teh vaj za sejo dne 26. XI. 1920.

Br. Poženel se naroči, da pripravi in naštudira vaje za ženski naraščaj za prihodnjo sejo dne 18. novembra.

V. seja dne 18. novembra 1920.

Prisotni: br. Dr. Murnik, Kovačič, Bajželj, Mikuž, Burgstaler, Čobal, Gostič, ing. Poženel, Slapničar. Odsotni: 3 podnačelniki, Ahčin, Kostnapfel, Simončič (opravičeni).

Br. ing. Poženel predloži predelane pod gesli: „Jedinstvo“ in „Ne udajmo se“ vposlane proste vaje za članice. Vaje se po praktični izvedbi soglasno sprejmejo.

Določí se enoten kroj za celi Sokolski Savez, kot sledi:

1. Za moško deco od 6.—14. leta: sive platnene hlače z bivšim slovenskim pasom, rdečo srajco in črnogorsko čepico, črne nogavice in črne čevlje.

2. Za moški naraščaj od 14. — 18. leta: a) telovadni kroj: kratke sive platnene hlače, z bivšim slovenskim pasom, bos in brez srajce.

b) slavnostni kroj: rdeča srajca s črno kravato. dolge hlače iz blaga kakor članstvo, pas kakor pri članstvu brez monograma, čepica kakor članstvo brez peresa, temveč samo znak Sokola z razpetimi peruti.

3. Zenska deca od 6. — 12. leta: siva lanena — platnena halja z rdeče obšitimi robovi v širokosti $1\frac{1}{2}$ cm. na rokavih, na doljnem robu krila pa širina $2\frac{1}{2}$ cm. Pod vratom narodni motiv. povzet iz rokava članic, okoli pasu rdeči gajtan. Hlače iz istega blaga z naramnicami, nad kolenom zadruga, črne nogavice, črni čevlji, na glavi dalmatinske čepice.

4. Ženski naraščaj od 12. — 16. leta: temnomodro krilo do kolen, položeno, hlače iste barve, zadruga nad kolenom; košulja bela, spredaj zapeta s 3 cm. širokim pasom, z gumbi za pritrjevanje hlač in krila, okrog vratu kvačkani rob, nad robom ornamentika, isti vzorec kakor pri članicah v tem modri barvi; rdeči pas iz ruša v širini 4 cm. Na glavi bela ruta, črne nogavice, črni telovadni čevlji.

5. Članice: temnomodro krilo do kolen, položeno, hlače iste barve, zadruga nad kolenom, košulja z všitimi rokavi, nad komolcem 2 cm. širok rob, nad robom predpisana ornamentika, okrog viatu skvačkan rob z rdečim gajtanom, spredaj zapeta s 3 cm. širokim pasom z gumbi, čez ta pas 4 cm. široki rdeči pas. Na glavi rdeča ruta, nogavice črne, telovadni čevlji črni. Vsak nakit je strogo prepovedan. Za ženske velja telovadni kroj tudi kot slavnostni kroj, vendar se ga sme uporabljati samo pri skupnih nastopih. Posamezne sestre ne smejo nositi ta kroj ves dan.

I s p r a v i. U „Sok. Glasniku“ br. 12. g. 1920 str. 517—518 kod naslova „Sokolska odela“: mesto od 6—12 treba da stoji od 6—14 godina. Mesto od 12—18 treba da stoji od 14—18 godina.

*

Darovi za koroški dan znašajo doslej 267.089-50, zadnji prispevek prejeli smo šele 11. decembra 1920. Od tega zneska smo nakazali K 60.000 „Narodnemu svetu za Koroško“ v Velikovcu, ostalo vsoto smo prejeli po izvršenem plebiscitu, zato nismo mogli pravočasno odati denarja na Koroško; iz teh darov smo pokrili stroške za pogostitev koroške dece v Ljubljani meseca septembra, za kar smo izdali K 25.256-40.

Po sklepu saveznega starešinstva smo naložili preostali znesek kruna 181.833-10 za propagando Sokolstva v neodrešeni zemlji.

Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena sokoska zahvala!

*

Bratu Mihi Verovšku v Spomin!

Dne 27. oktobra smo ga spremili na njegovi poslednji poti. Preprosti, a veličasten je bil njegov pogreb. Ljubljana je pokazala, da ne zna ceniti samo velikih veljakov, ampak tudi skromne, tihe sokolske delavce, ki se ne pojavljajo vedno v prednjih vrstah. Pokojnikovo krsto, na kateri je bila po-

ložena njegova stara sokolska zastava, so Sokoli ob 4. uri popoldne prinesli z velikega katafalka, ki je bil postavljen na galeriji sokolske telovadnice v Narodnem domu, kjer se je zbrala velikanska množica ljubljanskega občinstva poleg številnih sokolskih, pevskih in drugih društev. Bivši koroški legijonar g. M. Hafner je blagoslovil krsto, nakar je brat dr. Murnik v imenu celokupnega Sokolstva v iskrenem, jednatem govoru takole očrtal značaj pokojnikov:

Bratje in sestre! V brezkončnost, nam neprodirno nezkončnost se je vznesla duša najljubšega nam brata. Otrpnilo je plemenito njegovo srce, ki je tako živo bilo za našo stvar sokolsko; onemela so mu usta, ki so se za njo vnemala tako vneto; omahnile so v topo brezgibnost korenjaške roke brata Mihe Verovška, ki so dolgo vrsto let krepko in sigurno dvigale naš prapor sokolski.

Ta prapor, ki si ga, dragi Miha, nešetokrat vedno gibčnih korakov, čvrstih in ponosnih — kakor ni kmalu kdo umel korakati — vznášal pred nami na naših zmagovitih sokolskih pohodih — ta prapor, ki si ga, žal, le prečesto moral pripogibati na krstami umrlih bratov, ta prapor odeva tvojo lastno krsto!

Ta prapor odeva krsto Sokola, ki mu je med vsemi sokolskimi gesli prvo bilo geslo: „Ni zisk, ni slava!“ Geslo, ki ga je prijateljska roka napisala pod podobo vzor — Sokola Fügnerja. Delaj za narod, delaj v Sokolu, pa ne išči pri tem ne dobička, ne slave! Dolga leta si, brat Miha Verovšek, bil samo član med člani. niti odborniške časti nisi imel in vendar si delal kakor bi bil — enako izvoljenim funkcionarjem — odgovoren za društveno delo. Discipliniran, neumoren delavec drobnega, pa zato ne manj potrebnega dela sokolskega, si bil sijajen zgled vsem onim, ki mislijo, da je sve delo in vsa odgovornost v društvu samo pri odboru in vaditeljskem zboru.

Če pa je bilo vendarle kaj častiteljnosti v Tebi, je bila to lepa, plemenita želja, nositi zastavo starega, pa vendar vedno svežega Sokola Ljubljanskega. In nosil si jo s častjo, nosil tako, da Ti za vedno ostane ime idealno vzornega sokolskega praporščaka!

Ob Tvoji rakvi je zbrano ne samo članstvo Ljubljanskega Sokola, ki si ga tako ljubil in zanj toliko delal. Prišli so marveč tudi zastopniki Jugoslov. Sokolskega Saveza in mnogoteri tudi oddaljencejših društev. Saj kdo med Sokoli ni poznal Tvoje markantne osebe, kdo Te ni spoštoval, ki si vedno rad priskočil na pomoč tudi drugje ter bil član celo več sokolskih društev. Kdo Te ni imel rad, kdo ni bil vesel Tvoje družbe, ki Ti ni nikdar zmanjkalo dobre volje in zlatega, vsepoživljajočega, vse osvežujočega humorja!

Vsi smo Te imeli radi, in vendar se nisi laskal nikomu, pač pa si marsikdaj in marsikomu povedal, kar mu je šlo, nihče Ti ni zameril, saj je bil Tvoj način tak, da je vsakdo čutil, kako gorak bratski čut Te preveva do vsakega. In če so bili spori — in kje jih ni, kjer je živo življenje — Tebi če komu, se je posrečilo pomiriti duhove.

Ob velikem spoštovanju in ljubezni Sokolstva do Tebe si se naposled le moral vdati soglasni želji. postaviti Te na vodilno mesto, na mesto staroste Ljubljanske sokolske župe in na mesto člana saveznega starešinstva. Komaj pa si začel na najsrečnejši način uveljavljati tudi to svojo veliko de-

lavno moč, je slepa smrt presekala tako intenzivno začeto Tvoje novo delo. In tako nam ostaneš v spominu pred vsem kot preprost sokolski delavec in kot nad vse vzoren naš praporščak, Ti, ki se tudi kot župni starosta nisi mogel ločiti od ljubljenih svojih zastav, zlasti ne od stare! Kakor bi Ti bila prirasla na srce častitljiva ta zastava Ljubljanskega Sokola, ta narodna svetinja, ki je videla vstajenje, prerojenje, osvobojenje in ujedinjenje našega naroda.

Nenadomestna izguba je s Tvojo smrtjo zadela Tvojo zgledno narodno vzgojeno rodovino, Sokolstvo Te bo silno pogrešalo — in mi Tvoji ožji prijatelji! Srce čuti, pa ne more izliti v prave besede, koliko smo izgubili s Teboj! Vsakdo čuti, da mu je izginilo nekaj neizrečeno ljubelega, in podobno nam je, kakor bi gorko sonce za vedno utonilo v zimskem hladu, da se nikdar več ne povrne v svoji žarki toploti. Manjka nam Tvoj tako ljubeznjiv, prisrčen in odkritosrčen pogled, ki nas je vse ogreval, manjka Tvoja gorka beseda, ki je tako blagodejno segala v srce nam in vsem Sokolom manjka, pa za vedno osfane v neizbrisnem spominu vzorni Tvoj vzgled sokolskega bratstva, ki je popolno bilo vteleseno v Tebi!

Dobri naš Miha! Nikdar nisi sam iskal hvale in slave, ali v naših srcih Ti bo vedno ohranjen najhvaleznejši spomin: Tvojemu imenu čast in slava! —

Združena pevska društva so nato zapela ono večnolepo in globoko v srce segajočo narodno pesem „Vigred se povrne — a prijatela sem nazaj nikdar več ne bo“.

Mrak je že legel na zemljo in na vzhodu je vzplaval svetli mesec, ko so pripeljali krsto na pokopališče. Po pogrebnihi svečanostih in molitvah je ob gomili, kjer se je zbrala nepregledna množica naroda, govoril v slovo podstarosta Jugoslov. Sokolskega Saveza brat dr. Ravnihar. — Bil je pretresljiv prizor. Dr. Ravnihar je krepko poudarjal: Brat Miha se je ločil od nas, toda ne brez vsakega sledu. V vrstah Sokolstva bo trajno živel njegov spomin, spomin verne zvestobe. Bil je brai Miha Sokol stare garde, onih Sokolov, ki so stali ob zibelki preporeda in renesanse jugoslovenskega naroda, Sokol. v časih, ko se je pod težkim pritiskom ustanavljal Sokol po naših zemljah. Sokolska misel mu je bila prva, sveta, in bil je glede nje neizproslen. Brat Miha je nosil v srcu čisto idejo Sokolstva, ki je slednjič po težki borbi doživela ujedinjenje naroda. Brat Miha! V imenu Jugoslovenskega Sokolstva Ti izrekamo zahvalo. Brat Miha, klicem Ti poslednji: Zdravo!“

Še enkrat so se poslovile zastave od vzornega praporščaka, predvsem njegova častitljiva stara zastava — poslednji pozdrav!

Nekaj kratkih povelj, in Sokolstvo je odkorakalo z godbo na čelu v mesto

Prišedši domov, sem vzel v roke „Slovenski Narod“ in „Jutro“ ter čital dvakrat — trikrat, krasne, žalosne in resnične stavke: „Nikdar več ne bomo gledali junaškega Mihe z visokodvignjenim praporom samozavestno korakati na čelu sokolskih polkov . . .“ in: „kako lepo ga je bilo videti, kadar je stopal s ponosnimi sokolskimi koraki na čelu sokolskih čet z našo staro sokolsko zastavo. — Teško si bo misliti našo prvo sokolsko vrsto brez dolgoletnega zastavonoše Mihe Verovška . . .“

Zamislil sem se! V duhu pa so se mi vrstili nešteti sokolski zleti širom slovanskega sveta, Praga, Brno, Beograd, Zagreb, Sofija, Novi Sad, i. t. d. katerih sem se udeležil s pokojnim Miho. Vidim te defilirati s svojo staro zastavo pred prestolonaslednikom Aleksandrom v Ljubljani in nikdar ne pozabim, kako se ni moglo ločiti prestolonaslednikovo oko od Tebe.

Dragi Miha! kdor Te je poznal, ta Te ne pozabi nikdar!

Spavaj v miru, Ti zlata jugoslovenska duša in lahka Ti bodi domača zemlja, ki si jo tako goreče ljubil! Zdravo!

K.

БЕЛЕШКЕ

СОКОЛСКА ЖУПА БАЧКА.

Соколско Друштво у Суботици на својој техничкој седници решило је да се за приправнике-це предводничке одржи један предводнички курс. По завршеном курсу сви пријављени кандидати морају полагаати испит. Ко са успехом положи испит уврстиће се у ред предводника.

За наставнике одређени су: код приправника брат-пуковник Душан Путниковић, а код приправница брат-капетан II. кл. Димитрије С. Павловић.

Курс приправника завршен је 1. новембра о. г. а дан испита одређен је за 21. новембра. о. г.

За испит пријавило се 8 кандидата.

У присуству неколико чланова управе, приправница, чланова и чланица, одржан је испит у одређени дан. Од пријављених кандидата испит су сви положили са следећим редом: 1) брат Фрања Нађ, 2) брат Ђорђе Степанов, 3) брат Милан Радашин, 4) брат Душан Пилић, 5) брат Блашко Вујковић, 6) брат Жарко Ракић, 7) брат Гавра Мијатов и 8) брат Витомир Терзин.

После проглашеног резултата успеха настала је игранка и опште весеље у соколани.

Од септембра о. г. па до 8. о. м. Соколско Друштво у Суботици приредило је 4 Соколска Села у својој вежбаоници.

Сам програм села састојао се увек из једног говора и по неколико тачки вежби. После вежбе долазила је игранка са шаљивом поштом, која нам је доносила више прихода, но улазнице. На последњем селу на врло леп начин пред публиком издане су дипломе предњацима, који су положили предњачки испит.

У почетку у вежбаоници могло је се видети врло мало публике. Доцније је интересовање постало веће, тако да је на последњем селу соколана била препуна.

Ову зиму искористићемо давајући сваке друге недеље по једно село, као и гостујући по оближњим местима ширећи соколску идеју.

Соколско Друштво у Новом Саду. Културно Просветни Одсек Соколског Друштва у Новом Саду, приређује у суботу дне 11. де-

цембра, 1920. год. у Соколани IV. Соколско Село са предавањем и вежбама. Предаваће брат Петроније Сланкаменац:

Социјални значај соколског васпитања омладине.

После предавања вежба мушки подмладак на јарцу. На селу свира „соколски тамбурашки збор“.

СОКОЛСКА ЖУПА БАНАТСКА.

Соколско Друштво у Вршцу приредило је уочи годишњице нашег ослобођења и уједињења у уторак 30. новембра 1920. год. у великој дворани „Хотел Србије“ Соколско Вече. Распоред: 1. О значају дана и о Соколству, говори брат старешина. 2. Вежба ослобођења и уједињења: Соколи. 3. Слободне вежбе са VII. свесоколског слета у Прагу 1920. г.: Соколице. 4. Слободне вежбе: мушки и женски соколски подмладак. 5. Вежба са малим обручима: 6. Слободне вежбе са VII. свесоколског слета у Прагу 1920. г.: Соколи. 7. Пирамиде: Соколи. 8. Предавање диплома браћи соколима победоцима на I. покрајинском слету у Сомбору 1920. год.

Соколско друштво у Великој Кикинди приредило је 17. децембра т. г. на рођендан Њ. Височанства Регента Александра у дворани „Југославије“ забаву са играчком. Програм је био овај: 1. И. Бајић: Песма соколова, пева мушки збор Сокола. 2. Шуберт: Увертира, свирају на гласовиру: сестра Даница Симић и брат Стеван Влаховић. 3. Просте вежбе, изводи: мушки подмладак. 4. Вебер: Ловачки збор (одломак из опере „Вилењак“) свира: тамбурашки збор Сокола. 5. „Прва играчка“ шала у I чину од Адолфа Розеа. 6. Венац руских песама, свира: тамбурашки збор Сокола. 7. Вежбе са украшеним луковима, изводе: чланице. 8. Пирамиде.

SOKOLSKA ŽUPA BELOVARSKA.

Sokolsko Društvo u Daruvaru. Zasluga je sestre Zore Seitz iz Novegradiške, što je 7. oktobra o. g. u Daruvaru obnovljen ženski odjel. S. Seitz došla je u Daruvar na oporavak, ali u svom oduševljenju za sokolsku stvar upotrebila je vrijeme, opredijeljeno za oporavak, ne da se odmara, već da neumorno svaki dan vježba naš ženski odjel. Ona nas je morala na žalost brzo ostaviti, ali je njena požrtvovnost razbudila u našim sestrama ljubav za Sokolstvo, pa su one i poslije, gotovo svaki dan revno vježbale pod vodstvom valjanog Sokola br. Jurislava Juriše. Ma da se naš ženski odjel sastoji najvećim dijelom od samih novih Sokolica, koje su morale od početka učiti i sve redovne vježbe, ipak su za 6 tjedana temeljito naučile ritmičke vježbe sa VII. svesoškolskog slета.

Ohrabreni tim uspjehom nastupili smo 21. novembra pred javnost na zabavi, na kojoj je iza deklamiranja Preradovićeve „Braće“ odvežbalo 15 sestara ritmičke vježbe na valiko zadovoljstvo gledalaca, koji su ih više puta burno pozdravili, videći točno i skladno izvajanje vrlo

lijepih, ali i dosta kompliciranih vježbi. Isto je tako nagradjen i muški odjel, koji je pod vodstvom br. načelnika Lavičke izveo 2 lijepe skupine.

Poslije rasporeda razigrala se je sva omladina, te je veselje i ples potrajalo do pred zoru.

Općinstva je nažalost bilo dosta malo, jer se na naše Sokolstvo kao jugoslavensku ustanovu još s mnoge strane gleda prijekim okom.

Medjutim može se ipak reći, da je moralni uspjeh zabave dobar a odbacila je nešto i čistog dobitka.

MARIBORSKA SOKOLSKA ŽUPA.

Ptujsko okrožje. Mariborska Sokolska Župa je radi lažjega dela in pregleda v tehničnem oziru razdelila svoja društva v razna okrožja, katerih naloga je tudi bila prirediti pred župnim zletom svoje lastne okrožne zlete, a naj podajo jasno sliko o sokolskem delu v posameznih okrožjih in ki naj bodo glavne javne skušnje za župni zlet. To nalogo so okrožja, točno izvedla, uspehi so bili v celoti zadovoljivi, pokazali so napredek. Naj zadovoljji večji pa je bil brezdvajmno zlet Ptujskega okrožja ki se je vršil dne 4. julija t. l. v Središču, sedešu malega toda vsestransko pridnega društva. Po skušnjah se je vršila kratka seja odborov v okrožju včlanjenih društev, kjer so si bratje in sestre povedali svoje želje in težnje, zatim obed in nato nastop, ki mu je prisostvovalo približno 2000 ljudi. Najprej je nastopil ptujski muški naraščaj s dolgimi palicami, zatem deca s Saveznimi prostimi vajami ter deklice s prostimi vajami spojenimi s petjem. Vse tri točke so bile dobro izvedene, najbolj je ugajala zadnja. Nato je nastopilo 72 članov s Hofmanovimi prostimi vajami. Izvedba in skladnost dobra, gibi pri raznih posameznikih še pomanjkljivi. S praškimi prostimi vajami je nastopilo isto tako 72 članic, brezdvajmno najlepša točka sporeda. Na orodju je nastopilo 8 vrst (bradlja, visoka bradlja, konj, 3 drogovi, koza in skok v višino). Pestra slika, ki nam je nudila mnogo vžitka in mnogo lepih izvedb. Telovadbo so zaključile 2 skupini Varaždinskega Sokola in 1 skupina središke dece.

Akademija Ptujskega Sokola. Dne 11. julija t. l. se je vršila akademija Ptujskega Sokola v dvorani Društvenega doma, ki je bila popolnoma zasedena od došlega občinstva. Akademijo je otvoril Sokol z našo himno: Bože pravde, ki jo je zapelo općinstvo stoje, nakar je imel starosta br. dr. Sovre na vse navzoče kratek pozdravni nagovor ter predavanje o Sokolstvu. Taka predavanja naj bi se vršila ob vseh sličnih prilikah. Sokolska ideja se bode s tem širila in pridobivala novih tal. Telovadbo je otvorilo 12 deklic z lepim izvajanjem prostih vaj, zatem je sledil moški naraščaj z vajami z dolgimi palicami. Obe točki sta bili dobro izedeni. Naslednja točka so bile Hofmanove proste vaje, katere je izvajalo 12 izbranih telovadcev. Izvedba pri vsakem posamezniku zelo dobra, v celoti pa popolnoma ponesrečena, kar je krivda igralca glasovirja. Nerazumem, zakaj se ni preskrbelo za boljšega in zakaj ni načelnik prekinil izvedbe vaj po taktu godbe in nadaljeval na štetje?

Izreden vžitek je nadalje nudilo 9 članic s praškimi prostimi, Izvedba je bila do najmanjše podrobnosti natančna ter dosegla navdušeno priznanje s strani celokupnega občinstva. Tem vajam je sledila vrsta telovadcev na bradlji z lepimi in srečno izbranimi sestavami, ter dosegla vsestranski uspeh. Akademijo je zaključila sklepna živa slika „Jugoslavija“: Sokolstvo se klanja kralju Petru. Ptujskemu Sokolu čestitam na njegovem uspehu ter želim, da z neumornim delom doseže, da bo vsa ptujška mladina čimprej pod njegovim okriljem. Zdravo!

Sokolsko društvo Guštanj. S župnim zletom, ki se je vršil dne 8. avgusta 1920. v ponemčenem industrijskem trgu Guštanj, je pokazalo naše najsevernejše Sokolstvo svoje delo v telovadnicah ter se pridružilo s svojo prireditvijo kvalitativno in kvantitativno ostalim župam. Če pomislimo, da so nastopala po večini samo nova društva, ustanovljena komaj preteklo zimo in pomlad, in ako pomislimo na ogromni trud in delo, ki so ga imeli prednjaki z izvežbanjem novega članstva v tako kratkem času, zamoremo imenovati zlet več kot posrečen.

V Guštanju je pozdravil došlece imenom domačega društva starosta br. dr. Obersnel, kojemu se imenom vsega došlega Sokolstva zahvalil br. župni starosta dr. Pivko. Nato se je podalo Sokolstvo z godbo na čelu v dolgem sprevedu, v katerem se je nahajalo 234 Sokolov v kroju, 147 Sokolic in mnogo naraščaja ter drugega občinstva, povsod burno pozdravljeno, v krasno okrašeni trg, ter se ustavilo na glavnem trgu. Tu je došlece pozdravil imenom domače občine g. gerent, ki se mu je v daljšem govoru zahvalil župni starosta, povdarjajoč pomen Sokolstva ter pozivajoč Korošce v naš krog. Po končanem govoru je zapela večtisočglava množica našo „Lepa naša domovina“ tako navdušeno, da je odmevalo od sten ter se daleč razlegalo preko Guštanj. Govorili so nadalje zastopnik Saveza br. dr. Berce, zastopnik Celjske Župe in Varaždinskega okrožja, naravnost v srce pa je segal pozdrav male Ptiberčanke. Po končanem sprevedu so odkorakali telovadci na telovadišče k skušnjam, ostali pa so se porazgubili po raznih krajših izletih, k obedom itd. Ob tej priliki moram pohvaliti guštanjske gostilničarje, ki so stregli z dobro in izdatno hrano po pošteni ceni in so se v tem kaj prijetno razlikovali od raznih svojih tovarišev, ki radi porabljajo take prilike za odiranje.

Zletni prostor je bil v lepem parku, ki ga je za našo prireditev radovoljno odstopil grof Douglas Thurn. Skušnje so se zavlekle tja preko 13. ure, kar so pa vsi prenesli brez nevolje kljub dejstvu, da so bili vsi skoraj še tešči, in da so se nekateri (Ljutomer) odpeljali že na predvečer, drugi pa (Varaždin, Čakovec, Središče, Ormož in Ptuj) že navsezgodaj istega dne z doma. S to vztrajnostjo so pokazali vsi Sokoli in Sokolice ono lepo prostovoljno disciplino, polno zatajevanja, kakršno zamore roditi pač le Sokolstvo.

Kar se je vršila popoldne še kratka odborova seja ker ni bilo orodje pravočasno postavljeno in vsled velike zakasnitve vlaka, se je javna telovadba pričela z enourno zamudo. Spored je bil srečno sestavljen, kazal je na prav tipičen način stopnjevanje vaj od lažjega do najtežjega in s tem podal javnosti dokaz o smotrenem in pravilnem delovanju v telovadnicah. Najprvo je nastopilo 21 deklic guštanjskega Sokola pod vodstvom sestre Komelove, ki so izvajale na štetje enostavne proste vaje; za njimi je nastopil pod vodstvom

br. Velnarja guštanjski in pliberški šolski naraščaj s Saveznimi prostimi vajami. Oba nastopa se morala smatrati za popolnoma posrečena, zlasti z ozirom na nežno starost nastopajočih in na kratko doba obstoja teh dveh oddelkov. Nastop 117 članic s praškimi prostimi vajami, je bil očarujoč, za občinstvo brezhiben, pazno oko strokovnjaka pa je razkrilo še nekaj nenatančnosti. Mnogo je nemara kriv tudi slab prevod vaj in pomanjkanje slik. Isto velja tudi glede Hofmanovih vaj. Nastop 15 vrst na orodju (3 drogovi, 3 bradlje, 1 visoka bradlja, konj na šir z r., krogi, koza, skok v daljino, višino, proskok, skok s palico in miza) je podal dokaz neumorne in pridne priprave v telovadnicah. Videl sem skoro samo lepo izvedene vrhunške vaje, ki so mnogo obetale za pokrajinski zlet. Ugajala mi je tudi raznovrstnost orodja. Nad vse ljupka je slika 52 deklic mariborskega in pliberškega Sokola z vajami s cvetnimi loki, ki so žele za svojo izvedbo osobito 3. sestave burno pohvalo. Pred tem nastopom stopila je mala Hrenova iz Studencev na načelniški oder ter s ponosom v srcu, z ognjem v očeh deklamovala primerno pesem posvečeno Sokolu ter žela burno priznanje. Moški naraščaj, 57 po številu (Maribor in Studenci) je bil dober. Izvajal je vaje z dolgimi palicami. Glede notranje vrednosti je vse nadkrijavala poslednja točka 132 članov s Hofmanovimi vajami. Izvedba je bila dobra, kljub temu, da se je opazilo, da bi nekateri potrebovali še nekoliko vaj; kritije in ravnanje ni bilo vedno popolno, vaje se pač vrše z mesta in za novince zahteva brat Hofman menda le nekoliko preveč. Predno so odkorakali člani, stopil je na oder brat Novak ter poda v kratkem govoru pomen sokolske ideje.

Splošna sodba o zletu in nastopu samem je najboljša. Poročevalčevo mnenje je, da presega guštanjski zlet po notranji vrednosti daleč marsikatero slično prireditve tudi v večjem slogu. Podal bi le rad nekaj splošnih opazk. V različnih društvih so se vaje vadile izključno le na šetnje in mogoče šele v zadnjem trenutku tudi na godbo, ki vrh tega menda ni vedno ustrezala vsem zahtevam. Za godbo, po kateri se vadijo tako težke vaje kakor so Hofmanove, Vidmarjeve in praške ženske, treba pravočasnih klavirskih izvlečkov, po katerih naj društva vadijo opetovano pred nastopom. S tem se telovadec privadi melodiji, taktu, i t. d. ter mu bode s tem javna izvedba jako olajšana. Opozoril bi nadalje nekatere vaditelje, naj vadijo vaje v telovadnicah sistematično, torej stopnjevaje od lažje do najtežje in naj ne mučijo novincev po nepotrebem s pretežkimi vajami, kakoršne so letošnje. „Drill“ je sicer slavil letos svoj triumf, ni pa umesten, ker takih vaj ne more noben novinec ne telesno, še manj pa duševno prebaviti. Za letos je ta nauk prepoznaj se pa bližajoča jesen in zima vporabita izključno za sistematično vadbo prvin ki tvorijo brezpogojno temelj vsakemu nadaljnemu nastopu. Z Vidmarjevimi vajami se ni moglo nastopiti, ker so note došle prepozno.

Telovadnemu nastopu je sledila prosta zabava, rajanje in petje. Vse je vrvelo, bilo veselo, na telovadišču se je plesalo kolo, mladi in stari vse vprek. Predstavniki Džamonja je imel navduševalen temperamenten govor. Na ta način se je končal ob 20. uri župni zlet brez najmanjšega incidenta, brez pijančevanja v popolno zadovoljnost Sokolstva in občinstva, katerega je bilo okrog 4000. Pohvaliti je tudi središko godbo pod spretnim vodstvom br. dr. Tavčarja, kt je pri telovadbi neumorno in vzorno sodelovala. Želim: mnogo takih župnih zletov in nastopov! Zdravo!

S c h a u p

СОКОЛСКА ЖУПА ОСИЈЕЧКА

Соколско друштво у Осиеку. О културно просветном раду од 1. јула до 1. октобра 1920. Главни тежиште рада секције ове четврти је било у томе, да се што више средњо-школске омладине задобило за соколски рад као и детаљна израда програмног рада за пола године.

Осим тога, наше друштво настојало је што више агитирати у вањским друштвима приликом јавних наступа, гдје се је увек наглашавала потреба и значај соколског рада у данашњим приликама на почетку стварања наша јединствене државе.

Уочи краљева рођендана смо судјеловали у свечаној поворци са целокупним чланством.

На сам краљев рођендан су суделовале сестре на свечаности приређеној од часника, са једином тачком вежбања.

На једној вежби у Валпову су вежбала браћа и сестре, да би што више побудили на рад ондашње друштво. Брат Најман је предавао о Соколетву.

Дне 23 августа је предавао бр. Д. Трумић у биоскопу „о значењу VII. соколског свеславноског слета у Прагу“. У предавању се је брат укратко осврнуо на постанак и развитак чешког Соколства, надаље на даљњи рад као и успех за време светског рата и коначно истакао само значење овогодишњег слета. После предавања се пројцирао филм VII. соколски слет у Прагу, који је на жалост силно лош био,

На сомборском слету смо суделовали у лепом броју са доста вежбача и вежбачица.

Доста вежбача и вежбачица смо послали на слет у Марибор. Међу тима је била већина средњошколске омладине обојег спола у сврху дрљења побуда за даљњи устрајни рад.

Поводом откривања споменика песника Аугуста Харамбашића у Доњем Михољцу је и наше друштво активно суделовало, уз остала културна друштва. Пошто је то место стално на ударцу од мадарско-комунистичке пропаганде, то је ова секција изабрала бр. Најмана, да одржи предавање „о Соколетву и његовом значењу у данашњим приликама међу нашим народом“.

Главна основа рада секције ја та, да се израдила једна општа културно просветна основа, која се модифицира према категорији вежбача, али тема остаје иста.

Ова општа културно просветна основа израђена од бр. Н. Чешница је примљена и изгледа овако како следи.

I. Соколетво

1. Соколетво уопште: а. Историја Соколства (Мергентхалер, Готшалк), б. Биографија одличних сокол. радника (Готшалк, Дончевћ, Мук), ц. Сокол. културно-просветни рад (Белајчић), д. Важност и значај соколске организације за наше прилике (Чешинац, Најман),

е. Организација Соколства (Дончевић, Бељан), ф. Положај Соколства према политичким сталежима као и према другим културним организацијама (Белајчић).

2. Соколска Етика (Белајчић), а. Темељна начела сокол. морала
б. Соколска дисциплина, ц. Национализам, д. Патриотизам, е. Демократизам, ф. Хероизам.

3. Соколска гимнастика, а. Историја гимнастике уопште (Мергентхалер), б. Разни гимнастички системи и њихов однос према Соколству (Мергентхалер, Готшалк), ц. Тиршов систем (Мук), д. Спорт (Муачевић).

II. Филозофија

1. Психологија, а. Психологија детета, б. Душевне способности деце и одраслих, ц. Памћење, д. Суђење, е. Чувство, ф. Воља, г. Карактер, х. Навика, и Темперамент, ј. Интерес.

2. Социологија (Белајчић, Чепинац).

3. Естетика, а. Укус, б. Анатомија естетског суђења, ц. Више уметности, д. Стил, е. Импресионизам, експресионизам, футуризам.

4. Педагогија.

III. Наука

1. Филологија.

2. Астрономија.

3. Повест и географија наших земаља и нашег народа (Најман, Живковић, Свилар, Ерман).

4. Хигијена (Колибаш и Вељков).

5. Господарство и Кућанство.

6. Филологија (језици: чешки и француски).

IV. Уметност

1. Књижевност (Живковић).

3. Музика,

3. Сликарство, вајарство (Најман).

4. Глума и декламација (Познић).

Подвучена темата се већ израђују, а наведена имена у заградама су браћа која ће их израдити.

Надаље се прате дневни догађаји, који се, посматрани са соколског гледишта, тумаче члановима на вежбачким часовима.

Разлажу се социјално-економска темата како на селима, тако и на вежбачким часовима.

Да би соколски рад као и сама агитација обухватила већи круг, то ће се цео соколски рад по неком систему и актуалности стално објављивати у новинама.

Што више многи чланци из Соколског Гласника ће бити прештампани у новинама.

Соколска књижица се повећава куповањем соколских као и осталих дела.

За нараштај и подмладак је врло тешко, што немамо 1 или 2 добро уређена листа као и брошура, које би ванредно много допринело њиховом сокол. васпитању.

За месец октобар ће се на вежбачким часовима предавати следећа темата:

1. Важност и значај Соколства за наше прилике.
2. О соколској дисциплини.
3. О патриотизму.
4. О хигијени.

Осим ових ће бити и нека ad hoc темата као нпр. продор Арнауа, плебисцит у Корушкој и т. д.

Применила се министр. наредба према којој мора средњошколска омладина да гимнастику обавља у соколани.

Пошто је брат Шкрињарић учитељ гимнастике на свим средњим заводима, то су се многе тешкоће лако пребродиле.

Тако важба средњошколска омладина у соколанама I. и II. т. у горњем и доњем граду.

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ СОКОЛ ПРАХА

Молимо, да се објави у братском „Соколском Гласнику“, да се је одбор „Јужнословенскога Сокола Праха“, који је био изабран на редовној скупштини дне 11. октобра о. г. следеће конституирао:

Староста: бр. Шантел Отон, мед.; начелник: бр. Цветић Влајко, мед., начелница: с. Клавдија Габриелчић, фил.; заменик старосте: бр. Радивојевић Иван, мед.; заменик начелника: бр. Завршник Јоже, техн. и бр. Барага Мирко, тех.; тајник I: бр. Вичић Виктор, техн.; тајник II: бр. Боровић Јосип, вис. трг.; тајник III: с. Павичић Катица, фил.; благајник: бр. Линдтнер Мирко, техн., господар: бр. Тробеј Славко, техн.; одборови заменици: сестра Милка Лончарева, мед., бр. Јурановић Владо, техн., бр. Ступица Антон, техн., бр. Шустер Михајло, вис. трг., бр. Поповић Цветко, мед., бр. Магдић Вјекослав, техн. и бр. Малешевић Светозар, мед.; ревизори: бр. Јовановић Вук, мед. и бр. Пилетић Владо, мед.

Са братским: Здраво!

Соколско друштво Ст. Пазова јавља, да је врједни и пожртвовни члан овога друштва брат Гингорије Јовановић даровао друштву К 5000 за набаву справа. Угледали се и други имућнији чланови и пријатељи нашега Соколства на овог брата нашег!

IZ UPRAVE

Pretpлата. Bratska društva i ostali pretplatnici se već u početku ove pretplatne godine bratski mole, da pretplatu za cijelu ovu godinu odmah sakupljaju i šalju. Krivo je mišljenje nekoje braće pretplatnika, da slanje pretplate ima vremena do konca godine. Račune, poštarinu i t. d. treba svaki

mjesec plaćati, a i papir bi trebalo za cijelu godinu nabaviti i osigurati, što je kod izdavanja lista od velike važnosti. Zato braćo šaljite pretplatu!

„Sokolski Glasnik“ i „Tehnički prilog“. Zaključkom starešinstva Južnoslovenskog Sok Saveza izlazi u ovoj godini pored „Sokolskog Glasnika“ i „Tehnički prilog“, koga će uredjivati brat Dr. Murnik, načelnik Južnoslovenskog Sok. Saveza, a slati će se zajedno sa „Sok. Glasnikom“. Prvi broj izlazi 1. warta, po prilici 1 labak.

Ovaj „Tehnički prilog“ dobivati će samo ona Sokolska društva i pojedini pretplatnici „Sokolskog Glasnika“, koji se na njega posebno pretplate. Stoga se mole sva br. Sok. društva, koja „Sok. Glasnik“ sumarno (brojčano) dobivaju, da što prije jave koliko primjeraka „Tehničkog priloga“ trebaju odnosno pretplaćuju, a isto tako pojedini pretplatnici, koji se šele na ovaj „Prilog“ pretplatiti neka to također posebno jave. Prijave prima: Administracija „Sokolskog Glasnika“, Zagreb, Šenoina ul. 17. II. kat.

Cijena „Sokolskom Glasniku“ K 50.— (Vidi „Sok. Glasnik“ broj 12. 1920. strana 522) a sa „Tehničkim prilogom“ K 70.— na cijelu godinu.

Добровольни прилози за „Сок, Гласник“. Бр. М. Црпих. Загреб К 4.—, бр. Др. Јенко, Љубљана К 36.—, бр. Сок. друштво, Солна К 36.—, бр. Др. Грчич, Ириг К 14.—, Предвачки збор Сок. друштва у Суботици сакупно између чланова К 60.—, брат Глигорије Јовановић, Стара Пазова, сакупно у сваговима г. Проке Рапанћа између осталога и за наш „Сок. Гласник“ К 330.—. У овој години сакупљено је у свему К 3318.—. Свима прилагачима братска хвала и здраво!

T. Ј а в а н и н.

Hrvatski Sokolski Koledar za god. 1920. izdalo starješinstvo hrvatske sokolske župe „Tomislav“ u Chicagu, Ill. Godina II. Veliki oktav format. Str. 190. Cijena 50 c.

Gotovo redovno nam dolaze ovakova izdanja američke braće sa velikim zakašnjenjem. Ova spora i teška veza sa Amerikom uzrokom je, da se je Južnoslovensko Sokolstvo u Americi počelo razvijati gotovo neovisno o Sokolstvu u domovini. Tamo je već god 1915. osnovan (u Clevelandu) jugoslovenski sokolski savez* o dalnjem razvoju i delovanju toga saveza nema ništa u tom godišnjaku hrvatskog sokolstva — ma da njime provejava čisto južnoslovenski duh. Ova ukusna knjiga je više opći izvještaj o javnom radu naših ljudi u sjevernoj Americi. Počima sa američkom himnom u engleskom jeziku. Ta je pjesma ukrašena sokolom koji nosi gesla: „Liberty, Truth, Justice, Equality“. To su gesla koja su vodila naše ljude u radu za braću i ostavljenu domovinu.

Gotovo polovicu tog godišnjaka zapremaju izvještaji „jugoslovenskog republikanskog udruženja“. Veoma je zanimiva „Spomenica“, koju je ovo udruženje predalo odboru za spoljne poslove senata sjedinjenih država (4. X. 1919), kada je taj odbor saslušavao predstavnike potlačenih malih naroda, koji nisu bili primljeni na konferenciji u Parizu. U toj spomenici govori se o sporu Jugoslovena sa Italijom; statistički se dokazuje, da su Istra i Dalmacija skroz slovenske zemlje, onda se opširno govori o našim aspiracijama. Ne manje je zanimiv „politički program jugoslav. republ. udru-

ženja“. Tu se u posebnim člancima govori o uređenju južnoslovenske države, o socijalnim reformama, o granicama Jugoslavije, o ekonomskom i političkom programu, o zakonima „jugoslov. republ. udruženja“. Na koncu je preštampan jedan članak bivšeg ministra predsjednika Ljub. Stojanovića o republikanskom pokretu u Srbiji. Ovaj politički dio tog godišnjaka popraćen je ukusnim slikama: Woodrov Wilsona, John J. Pershinga, Franchet d' Espreya, Abraham Lincolna, delegata 3. kovencije „jugosl. republikan. udruženja“.

Kao prelaz na sokolski dio ove zanimive knjige ima poletan članak Josipa Fredotovića: „Sokolstvo traži zemlju, koja mu pripada i u njoj potpunu slobodu“.

Iz sokolskog dijela — koji zapravo počinje na str. 130. (sa izvrsnim člankom Jurja Ivčića „Kratka uputa u Sokolstvo“) — vidimo, da je sokolska župa „Tomislav“ doista sokolski dobro radila među našom braćom. U tu župu spadaju sokoli iz Chicago Ill., St. Louis Mo., Milwaukee, Wis., So. Chicago Ill., zapadna str. Chicago Ill. i Kansas City (6 društva). Ta su društva istupila god. 1919. pet puta (5 javnih vježbi). Broj je članova župe 1888. Održan je god. 1919. II. prednjački tečaj sa 9 polaznika (8 muških i 1 ženska) u Hrvat. Domu u Chicagu. Dne 30. i 31. kolovoza proslavila je ova župa svoju desetgodišnjicu, kojoj su prisustvovali u povorci sokoli slovenački, češki i slovački iz Chicaga. Odazvala su se i sudjelovala u programu društva: žensko pjevačko „Jugoslavija“, hrv. pjev. „Zora“, hrv. pjev. „Preradović“ (Gary), hrv. pjev. mješoviti zbor „Mladost“ (Whiting Ind.) U povorci bilo je 53 sokola, 25 sokolica, 14 muškog i 10 ženskog pomlatka. Dne 2. rujna bio je u All. American Exposition u Coloiesemu jugoslavenski dan, gdje su sudjelovali i sokoli sa hrv. glazbom.

Izveštaji ovi popraćeni su uspelim slikama.

Zanimive su slike „hrv. sokolstvo na proslavi američke neodvisnosti i razviće jugoslavenske zastave 4. srpnja 1918. u Washingtonu, D. C.“

Sada slijede izvještaji 1) Hrvatskog Sokola u St. Louis — Mo. 2) Hrv. Sokola u Milwaukee, Wiss. 3) Godišnje izvješće starješinstva Hrv. Sokola na zapad. str. Chicago Ill. Osobito je iscrpljivo izvješće iz St. Louis-a.“

Kud pogledali svugdje vidimo intenzivan sokolski rad naših zemljaka. Sokolstvo je uljavilo dubok i čvrst korjen osobito u radnom narodu, te ga drži daleko od blata, u koje može u Americi svatko lako zagreznuti. Taj je rad požrtvovan, nesebičan i plemenit, pa ga moramo prema tome i cijeniti. Naša je je još vruća želja, da dobijemo što prije što bolju vezu sa američanskom braćom, da usporedno radimo zajedničkim silama za novo Južnoslovensko Sokolstvo.

Milutin Urbani.

Zdravlje. Liječničke pouke o zdravlju i bolesti. Izdaje Društvo za čuvanje Narodnog Zdravlja uz materijalnu pomoć Ministarstva Narodnog Zdravlja. Uređuje prof. Dr. M. Jovanović—Batut.

List izlazi jedanput mjesečno (svakog 15) na 2 tabaka. Cijena mu je za kraljevinu S. H. S.: 6 din. godišnje, 3 din. polugodišnje. Novac se šalje za izdanje latinicom: Zdravstvenom Odsjeku za Hrv., Slav. i Medjumurje, Zagreb. Mogu se dobiti i ranija godišta povezana uz cijenu od 5 dinara.

Sakupljačima 25 % nagrade u novcu. Rukopisi šalju se na adresu Dr. M. Jovanović—Batut, Beograd, Dobručina ul. br. 25.

Novi Život — Trezvenost. Glasilo društva apstinencata u Hrv. i Slavoniji i velike Srpske Lože Guttemplerskog Reda. Izdaje se potporom Ministarstva Narodnog Zdravlja. Uredjuje Dr. Lujo Thaller. Izlazi svaki mjesec. Cijena godišnje K 24, za djake, radnike, učitelje i učiteljice K 12. Adresa: „Novi Život“, Zagreb, Markov trg br. 6.

„Zdravlje i Moral.“ Napisao Dr. Đuro Orlić. Nakladom dubrovačkog „Jugoslav. Akademskog Kluba“ Izašlo je II. izdanje ove knjige a slijedećim sadržajem: I. Dio pouka o značaju, važnosti, suzbijanju spolnih bolesti. Biti moralan znači biti zdrav. — Spolne su bolesti velika socijalna opasnost. — Javna i tajna prostitucija kao vrela zaraze. — Glavna sredstva obrane. — Za suzbijanje bolesti potreban je naročiti zakon. II. Dio: Opis sifilisa — opis karavca — opis mekog čira. U predgovoru upravo je pisac toplu poruku našoj omladini. U prilogu prikazan je rad „J. A. K.-a“ u Dubrovniku. Knjiga je ukusno opremljena, a ctjena joj 3 dinara.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

„Просвета“, српско просветно и културно друштво, издаје низ огледа о нашем народном раду. Од те „Просветине Библиотеке“ изашле су досад ове свеске:

1. Перо Слечевих: „Приватна иницијатива у националном раду, Женева, 1918. Цена 1 дин.

2. Др. И. Гмајнер: „Савремени хрватски покрет за народно уједињење“, Женева, 1918. 1 Дин.

3. (Запљено).

4. Павле Поповић, проф. Унив. и Перо Слечевих: „О педесет-годишњици г. Алексе Шантића Сарајево, 1920. 2 Дин.

5. Перо Слечевих: „О савременом васпитању народа“, Сарајево 1920. 5 Дин.

6. Ђорђе Пејановић: „О оснивању Народних Књижница“, Сарајево, 1920. 3 Дин. 50.

7. Јов. М. Јовановић: Писма једном младићу „Како се постаје богат“ (по Карнегију) Сарајево, 1920. 1 Дин. 50.

Код друштва се могу такођер добити:

Алекса Шантић: „На старим огњиштима“, треће попуњено издање, Сарајево, 1920. 5 Дин.

„Алманах Просвета“, Женева, 1918. 5 Дин. Нарудбе преко књижара или директно од друштва Просвете, Сарајево.

Шаљите претплату за „Сок. Гласник“

NAROČITA TRGOVINA
SOKOLSKIH POTREBŠTINA.
BRANKO PALČIĆ

Dobavljač Jugoslavenskog Sokolskog Saveza

Gundulićeva ulica 23. **ZAGREB** Brzojavi Paleić, Zagreb

IZRADJUJEM I DOBAVLJAM SVE SOKOLSKE POTREBŠTINE POTREBNE ZA JAVNI I IZLETNI NASTUP. UPOZORAVAM BRATSKA DRUŠTVA NA NOVA ODIJELA ZA ČLANICE, PODMLADAK, MUŠKI I ŽENSKI, NARAJŠTAJ MUŠKI I ŽENSKI, SVE PRAMA PROPISU JUGOSLOV. SOK. SAVEZA.

Ново отворена
дворана за чешљање госпођа

Телефон 22-29. - Загреб. - Телефон 22-29.

Јављам п. н. госпођама, да сам отворио и модерно уредио, дворану за чешљање, те исту снабдио са свим модерним справама за прање и сушење главе као и за масажу лица и руку.

Са великим трудом и трошком успјело ми је ангажовати прве умјетнике у модерном те костимском хисторичком чешљању као и у бојадисању косе у свим бојама уз потпуно јамство.

Јамство се састоји у том, јер су г. Булајић и госпођа му били намјештени у Бечу код свјетске познате твртке Песл као матадор женског чешљања те пригодом разних интернационалних натјецања у чешљању однели прве награде у Бечу и Берлину.

Преузимам у израду све врсте косе (Bûdeau, Transpormation те равно Chignon).

На складишту имадем све врсте француских и бечких мириса те разних тоилетних сапуна од чувених светских твртва. Осим тога посједујем све потребне ствари за његу лица и руку.

Са штовањем,

ДУШАН ЖЕСТИЋ, власуљар,
Боговићева ул. бр. 7.

Банка Војводина д. д.

Нови Сад, Регента Александра ул. бр. 35.

Дневничка главница К 20,000.000.—

Филијале: Србобран, Жабалъ, Ада и Паланка.

Телефон 240.

Брзојав: Банка Војводина.

Купује и продаје

све земаљске производе као жито, кукуруз, зоб
јечам, брашно, мекиње вуну, кудељу, кудељног
семена, семе од сирка и т. д.

има стално стовариште

бензина, петролеума, машинског уља и разне
колонијалне робе;

купује и продаје

најкулантније дукате, валуте, вредносне папире,
купоне, чекове и девизе;

финансира

извозне и увозне послове;

врши најјефтиније

исплате и наплате сваке врсте, даје информа-
ције и обавештења о свима финансијским, тр-
говачким и индустријским пословима;

прима улоге

на штедњу и укамађује их по највишој каматној
стопи;

издаје кредитна писма

те обавља исплате на основу акредитива;

ескомптира

менице и девизе;

отвара текуће рачуне

по најкулантнијим условима.